

prima instanță: A. Miron
instanța de apel: I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

dosarul nr. 2rac-83/18

Î N C H E I E R E

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Luiza Gafton

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul Întreprinderii de Stat „Tipografia Centrală”, avocatul Dogotari Danu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea comercială „Cartnord”, societate cu răspundere limitată împotriva Întreprinderii de Stat „Tipografia Centrală” cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere,

c o n s t a t ă :

La 15 aprilie 2014 SC „Cartnord” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Tipografia Centrală” cu privire la încasare a datoriei și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, a livrat pârâtului hârtie și carton poligrafic în sortiment conform contractului nr. 03/12 din 25 ianuarie 2012, cu termenul de achitare de 30 de zile din data livrării (conform pct. 3.2 al contractului). La 12 septembrie 2013 a fost semnat un nou contract și, respectiv, toate livrările ulterioare au fost efectuate în baza noului contract.

Sușține că, din cauza nerespectării condițiilor contractului nr. 03/12 din 25 ianuarie 2012, la 14 aprilie 2014 s-a format o datorie de 478447,83 de lei, care rezultă din facturile fiscale: FB4587106 din 23 august 2013, FB4587197 din 02 septembrie 2013, FB4587261 și FB4587259 din 05 septembrie 2013, FB4587293 din 06 septembrie 2013, FB4587310 din 09 septembrie 2013, FB4587329 din 10 septembrie 2013, FB4587338 din 11 septembrie 2013, FB4587373 din 12 septembrie 2013.

Menționează că, la 13 martie 2014 a expediat în adresa ÎS „Tipografia Centrală” o scrisoare de achitare benevolă a datoriei, care a fost recepționată de pârât la 14 martie 2014, însă a rămas fără soluționare.

Afirmă că, potrivit pct. 3.3 al contractului nr. 03/12 din 25 ianuarie 2012, pârâtul poartă răspundere materială în valoare de 0,1% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere și este obligat de a achita dobânda de întârziere conform următorului calcul: suma facturii (cu termen de plată expirat) x zile extra termen x 0,1%.

Solicită reclamantul încasarea de la pârât a datoriei de 478447,83 de lei, a dobânzii de întârziere de 90893,94 de lei și a cheltuielilor de judecată pentru taxa de stat achitată în mărime de 17080,25 de lei.

Ulterior reclamantul a depus o cerere de concretizare a pretențiilor (vol.1, f.d.83-84), în motivarea căreia a invocat că pârâtul a achitat o parte din datorie, astfel conform contractului nr. 03/12 din 25 ianuarie 2012 suma datoriei inițiale s-a micșorat până la 2846,02 lei.

Susține că, pct. 3.3 al contractului nominalizat prevede achitarea unei despăgubiri materiale – dobânda de întârziere, care pentru suma neachitată constituie 131971,20 de lei.

Afirmă că, potrivit contractului nr. 72/13 din 12 septembrie 2013 s-a format o datorie de 172525,16 lei, iar în conformitate cu pct. 5.1 al contractului respectiv dobânda de întârziere constituie suma de 37842,18 lei.

Opinează că suma datoriei, calculată în baza ambelor contracte, constituie 175371,18 lei, fapt ce rezultă și din actul de verificare din 27 octombrie 2015 semnat doar de reclamant, din cauza că pârâtul a refuzat de a-l contrasemna.

Relatează că la data depunerii acțiunii în instanța de judecată, reclamantul a achitat taxa de stat în mărime de 17080,25 de lei, precum și a suportat cheltuieli de executare de 3420 de lei pentru aplicarea măsurilor de asigurare prin încheierea judecătorească din 18 aprilie 2014, care urmează a fi încasate din contul pârâtului.

În urma celor enunțate, solicită reclamantul încasarea de la ÎS „Tipografia Centrală” a datoriei de 160128,06 lei, încasarea dobânzii de întârziere de 169813,38 de lei, încasarea taxei de stat achitate în mărime de 17080,25 de lei și a cheltuielilor de executare în sumă de 3420 de lei.

Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău prin hotărîrea din 21 decembrie 2015 a admis acțiunea. A încasat de la ÎS „Tipografia Centrală” în beneficiul SC „Cartnord” SRL datoria formată în baza contractelor nr. 03/12 din 25 ianuarie 2012 și nr. 72/13 din 12 septembrie 2013 în sumă de 160128,06 lei, dobânda de întârziere în mărime de 169813,38 de lei, taxa de stat achitată în sumă de 17080,25 de lei, cheltuielile de executare în sumă de 3420 de lei, iar în total suma de 350441,69 de lei.

În susținerea poziției prima instanță a constatat că, pînă la momentul înaintării acțiunii ÎS „Tipografia Centrală” nu și-a onorat obligațiunile de plată a datoriei în sumă totală de 478447,83 de lei pentru marfa primită, însă pe parcursul examinării cauzei a achitat parțial datoria. Astfel, datoria restantă neachitată în baza contractelor nr. 03/12 din 25 ianuarie 2012 și nr. 72/13 din 12 septembrie 2013 constituie suma de 160128,06 lei, iar dobânda de întârziere a fost calculată conform calculelor prezentate, care au fost analizate prin prisma ordinelor de plată și perioada de întârziere.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 01 noiembrie 2016 a respins apelul

declarat de ÎS „Tipografia Centrală” și a menținut hotărîrea primei instanțe (vol.3, f.d.19-26).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 22 martie 2017 a admis recursul declarat de ÎS „Tipografia Centrală”. A casat parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, în partea în care a fost încasată dobînda de întîrziere în mărime de 169813,38 de lei, cu restituirea cauzei pentru rejudecare în partea dată la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători (vol.3, f.d.58-63).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 24 octombrie 2017 a admis apelul declarat de ÎS „Tipografia Centrală”. A casat hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 decembrie 2015 în partea adjudecării dobînzii de întîrziere în mărime de 169813,38 de lei și a taxei de stat aferent acestei pretenții în mărime de 5094,40 de lei și a emis în această parte o nouă hotărîre prin care a admis parțial pretențiile SC „Cartnord” SRL împotriva ÎS „Tipografia Centrală” cu privire la încasarea penalității. A încasat din contul ÎS „Tipografia Centrală” în beneficiul SC „Cartnord” SRL suma de 39310,39 de lei cu titlu de penalitate pentru întîrzierea executării obligațiilor ce reies din contractele de vânzare-cumpărare nr. 03/12 din 25 ianuarie 2012 și nr. 72/13 di 12 septembrie 2013 și taxa de stat aferentă în sumă de 1179, 31 de lei. În rest a respins pretențiile SC „Cartnord” SRL.

În susținerea poziției instanța de apel a constatat că în speță răspunderea apelantului pentru întîrzierile admise ale executării obligațiilor de plată a sumelor datorate intimetei are forma de penalitate și nu de dobîndă de întîrziere.

La fel, instanța de apel a conchis că penalitatea calculată pentru perioada din 17 octombrie 2013 pînă la stingerea integrală a creanțelor însumează 2289,83 de lei, iar pretențiile privind încasarea sumelor ce exced suma nominalizată ce însumează 2476,44 de lei, sunt prescrise.

Totodată instanța de apel a reținut că apelanta are obligația de a achita în beneficiul intimetei penalitatea în sumă de 2289,83 de lei, ca urmare a întîrzierii achitării la scadență a sumelor datorate intimetei pentru marfa livrată conform contractului nr.03/12 din 25 ianuarie 2012, pretențiile ce exced această sumă fiind tardive, și suma de 37020,56 de lei pentru întîrzierile admise la efectuarea plăților în baza contractului nr. 72/13 din 12 septembrie 2013, pretențiile ce exced suma indicată fiind neîntemeiate ca urmare a efectuării eronate a calculelor.

La 09 ianuarie 2018 reprezentantul ÎS „Tipografia Centrală”, avocatul Dogotari Danu a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea încasării sumei de 37020,56 de lei și emiterea în această parte a unei hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a relatat circumstanțele de fapt ale cauzei și a invocat că intimata a contribuit la întîrzierea executării obligației de plată din partea recurente.

Consideră că, prin aplicarea sechestrului pe mijloacele bănești de pe contul recurente, a fost blocată activitatea economică normală a acesteia, motiv din care nu a fost posibil efectuarea plăților în adresa intimetei.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil pentru următoarele.

Conform art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul de admisibilitate constată că din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării deciziei recurate, fiind expediată participanților la proces prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 16571 din 23 noiembrie 2017 (vol.3, f.d. 153), însă în recurs reprezentantul recurentului invocă faptul că a luat cunoștință de decizia recurată la 24 noiembrie 2017 (vol.3, f.d.155), la care instanța de recurs va da credibilitate, întrucât la materialele cauzei nu există probe care să ateste contrariul. Prin urmare, se conchide că exercitarea căii de atac a fost efectuată în termen.

Argumentele invocate în recurs precum că, prin aplicarea sechestrului pe mijloacele bănești de pe contul recuratei, a fost blocată activitatea economică normală a acesteia, motiv din care nu a fost posibil efectuarea plăților în adresa intimitei, nu pot fi reținute, deoarece scopul aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii constă în posibilitatea executării hotărârii judecătorești, or în conformitate cu art. 174 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului pînă la etapa în care hotărîrea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. Astfel, instanța de recurs apreciază cele invocate ca fiind declarative, fără un suport probator.

Din aceleași raționamente nu pot fi reținute și alegațiile din recurs precum că intimata a contribuit la întârzierea executării obligației de plată din partea recuratei.

Completul constată că, argumentele invocate în cererea de recurs în esența lor constituie o expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei și o concluzie asupra acestora efectuată de reprezentantul recurentului care nu constituie temei de recurs, deoarece vizează temeinicia deciziei instanței de apel și ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art.386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel, însă asemenea temei nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă aplicabil recursului. Ba mai mult, acestea au fost deja supuse examinării minuțioase și aprecierii juste de către instanța de apel prin prisma art. 130 și 139 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art. 118 din aceeași lege, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios au fost interpretate elocvent și aplicate just cu respectarea garanțiilor ce derivă din dreptul la un proces echitabil.

Astfel, instanța de recurs notează că, reprezentantul recurentului nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

Mai mult, completul de admisibilitate relevă că ÎS „Tipografia Centrală” a depus cererea de recurs, după ce a avut posibilitate de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care au avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr. 21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

În acest sens, completul de admisibilitate reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că “... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (*cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul ÎS „Tipografia Centrală”, avocatul Dogotari Danu, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

A considera inadmisibil recursul declarat de reprezentantul Întreprinderii de Stat „Tipografia Centrală”, avocatul Dogotari Danu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea comercială „Cartnord”, societate cu răspundere limitată împotriva Întreprinderii de Stat „Tipografia Centrală” cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Luiza Gafton